

Posudek školitele na magisterskou práci Kateřiny Plasové „Aktivita a distribuce raků na potápěčských lokalitách v ČR“

Původní motivací pro magisterský projekt Kateřiny Plasové bylo ověřit pravidelným sledováním denní i noční aktivity raka pruhovaného neočekávané pozorování extrémně vysokého počtu raků během dne, které jsem v. 2006 učinil na pod tající ledovou pokrývkou zatopeného lomu na Domažlicku. Nápad na takové sledování jsem nosil v hlavě dlouho, vyžadovalo ale zapojení zkušeného přístrojového potápěče, takže až s příchodem Kateřiny jsme se do něj mohli pustit. Idea sledovat detailně jednu populaci invazního raka byla rozšířena o jinou často navštěvovanou potápěčskou lokalitu a o využití alternativních prostředků pro zjišťování aktivity raků – dálkově ovládanou miniponorku a zapojení potápěčské veřejnosti v rámci projektu občanské vědy.

Kateřina se do práce, která propojila moje odborné zájmy s jejími zálibami a kvalifikací instruktorky přístrojového potápění, pustila s entusiasmem a značnou mírou samostatnosti. Moje optimistické představy bohužel do značné míry narazily na realitu. Hustota populace raka pruhovaného na „Lomečku“ od roku 2006 poklesla minimálně o řád, což vedlo k mnohem nižším počtům pozorovaných raků a v podstatě vyloučilo možnost pro sčítání raků vylezlych mimo úkryty využít ponorku místo potápěče. Pandemie covidu omezila potápěčské aktivity – a to nejen naše, ale zejména ostatních potápěčů, od kterých jsme doufali získat údaje o jejich pozorováních hned po ponoru. Potápěčská komunita se navíc ukázala jako velmi nesdílná, když šlo o poskytování informací o racích na jiných potápěčských lokalitách. K tomu se objevily občasně technické problémy, ať už s vybavením pro přístrojové potápění nebo se selháním či ztrátou teplotních čidel.

Navzdory všem problémům se Kateřina pokusila co nejvíce vytěžit získané údaje, a to jak o pozorování raků pruhovaných ve dvou vybraných populacích, tak o výskytu raků na všech ostatních lokalitách v ČR využívaných pro rekreační potápění. Klíčové závěry práce jsou dva: 1) raci pruhovaní na sledovaných lokalitách denní aktivitou moc neoplývají (a mé pozorování z předjaří 2006 zůstává naprosto unikátní), a 2) lokality využívané pro přístrojové potápění mohou sloužit jak jako významná útočiště pro původního raka říčního, tak i možné zdroje šíření invazního raka pruhovaného (přičemž jiní invazní raci nikde dokumentováni nebyli).

Jakkoli musím vyzdvihnout nasazení Kateřiny při výjezdech do terénu (a poté při intenzivním prohledávání i těch nejzasutějších údajů o racích, co kdy čeští a moravští potápěči sdíleli na internetu), méně jsem již byl spokojen s jejím výkonem při sepisování diplomové práce, zejména s jeho načasováním. Analýze dat i prezentaci výsledků a jejich diskusi by prospělo po obsahové i formální stránce, kdyby bylo možné investovat do finalizace nějaký čas navíc. Oceňuji ale, jak rychle dokázala Kateřina zapracovávat moje připomínky ke vznikajícím pasážím a tím je dosti výrazně vylepšovat i na poslední chvíli. Mít pár týdnů (nebo dokonce měsíců) navíc, pokročili bychom ovšem jistě dál...

Výsledná práce každopádně dle mého názoru splňuje nároky kladené na magisterské práce a doporučuji ji k obhajobě. Konkrétní kritiku ponechám na oponentovi.

V Praze 23. 8. 2024

prof. RNDr. Adam Petrusek, Ph.D.